

ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

น.ส.ณัฏมา ยาโสภีร์*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยจำแนกตามเพศและประสบการณ์ทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 จำนวน 140 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีสุ่มโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 108 คน โดยเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ระหว่างวันที่ 10 – 13 มีนาคม 2560 ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์นำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวน 108 คน คิดเป็น 100%การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ค่าที(t – test)และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ถ้าพบที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนำค่าคะแนนเฉลี่ยไปทำการทดสอบโดยวิธีเชฟเฟ้ (Scheff's Post hoc comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 10 – 20 ปี มากที่สุด รองลงมาได้แก่ มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปี และมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานน้อยกว่า 10 ปี ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน โดยภาพรวมและด้านกิจกรรมพัฒนาจิตใจแตกต่างกัน ส่วนด้านกิจกรรมพัฒนาสมอง และพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามประสพการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่นัย .05 โดยครูที่มีประสพการณ์ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมสูงกว่าครูที่มีประสพการณ์ 6-10 ปี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่นัย .05

คำสำคัญ

ความพึงพอใจ, ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ครู กิจกรรม

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวทางการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษา ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา ซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้การดำเนินการ คือเรื่อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ 5) ทั้งนี้เพื่อจัดกระบวนการเรียนให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (กรมสุขภาพจิต. 2554 : 14)

ครู ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน คุณภาพการศึกษาจะเกิดขึ้นได้อย่างมีคุณภาพนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการพัฒนาทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งคือ ครู ผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาครูและ

บุคลากรทางการศึกษาของประเทศไทยได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ในปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว องค์กรจึงต้องมีการพัฒนาเพื่อพร้อมรับความเปลี่ยนแปลง ซึ่งกระแสนี้ของความต้องการพัฒนาองค์กรดูเหมือนจะมีอิทธิพลไปทั่วโลก มีนักคิดนักบริหารจำนวนมากได้เสนอแนวคิดอธิบายปรากฏการณ์และความจำเป็นในการเปลี่ยนแปลงองค์กรเพื่อให้สามารถดำรงอยู่และสืบทอดจุดหมายของ องค์กรต่อไปเพื่อก้าวเข้าสู่ยุค 4.0 อย่าง มั่นคง

ด้วยตระหนักว่า “การศึกษาต้องทำให้คนคิดเป็น” ดังนั้นครูที่เป็นผู้ถามแทนการบอกคำตอบ จึงจะต้องเอาชนะเทคโนโลยี ICT ที่ยังไม่ฉลาดพอในการถามแบบ Interactive ให้นักเรียนได้คิด การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ใน โครงการเพาะพันธุ์ปัญญา หมายถึงครูสอนเนื้อหาให้น้อยแต่ถามมาก เพื่อให้นักเรียนเรียนจากการคิดจนเป็นผู้รู้ได้ด้วยตนเอง หน้าที่ครูคือฟังคำตอบของนักเรียนพร้อมคิดวิเคราะห์คำตอบนั้นเพื่อถามต่อ ความคิดจนกระทั่งนักเรียนรู้อย่างเดียว โดยทันทีที่นักเรียนถูกกระตุ้นให้สงสัย ครูจะฟังเพื่อถาม โดยผ่านการกรองความคิดให้เป็นคำถาม ที่นักเรียนต้องคิดต่อเพื่อตอบ ครูจะฟังคำตอบนำมาคิดวิเคราะห์เพื่อออกแบบคำถามใหม่ให้นักเรียนดึงความรู้เดิมมาคิดและตอบ วงเวียนการถามตอบดำเนินไปจนกระทั่งนักเรียนรู้ความรู้ที่เป็นเป้าหมายด้วยตนเอง

ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”สู่การ ปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ครูปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียน ได้ลงมือปฏิบัติและเรียนรู้ ด้วยตนเองมากขึ้น และผู้เรียนได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพ มีความสุขในการเรียนรู้ อย่างแท้จริง โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)๒ จึงได้จัดทำแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมได้อย่างเป็นรูปธรรมในการบริหารจัดการเวลาเรียน และจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โรงเรียนบดินทรเดชา ได้มีการตรวจสอบ และทบทวนการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาตามหลักสูตรสถานศึกษาในประเด็น โครงสร้างเวลาเรียน รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติม การ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ของครู และศึกษาทำความเข้าใจนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่ม เวลารู้” และการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติได้จากเอกสารคู่มือการบริหารจัดการเวลาเรียนเอกสาร แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ จุดเน้น และ อັดลักษณ์ ของสถานศึกษาเพื่อเตรียมการจัดตารางสอนตาม โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา โดยจัด รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เสร็จสิ้นภายในเวลา ๑๔.๓๐ เป็นต้น การวางแผนจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ควรคำนึงถึงความสนใจ ความต้องการของ ผู้เรียนเป็นหลักหรือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียน ได้ มี

ส่วนร่วม โดยแบ่งงานหน้าที่รับผิดชอบ สํารวจ สืบค้น รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ นําเสนอแลกเปลี่ยน และสรุปข้อมูลจากการศึกษาโดยใช้ชุมชนสิ่งแวดล้อมและ เทคโนโลยีสารสนเทศรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้จะช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญกับสภาพจริงของชีวิตหลากหลายมิติ ได้สัมผัส กับ ธรรมชาติและได้ ประสบการณ์ตรงกับการเรียนรู้กับผู้ คนที่ มีความแตกต่างหลากหลายช่วง วัย มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดประสบการณ์การเพิ่มเวลารู้เป็นการถ่ายทอดแนวคิด ประสบการณ์ จริยวัตร และวิถีปฏิบัติที่พึงให้กับผู้เรียน และเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดบรรยากาศเรียนรู้ ร่วมกัน ถ่ายโอน ส่งทอด ประสบการณ์จากผู้เรียนที่ต่างวัยกันรวมทั้ง ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะความสามารถพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การ ฟัง การพูด การอ่าน การเขียน การวางแผน การแบ่งปันหน้าที่กันทำงาน การสังเกต การสำรวจค้นคว้า การลงมือปฏิบัติ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ ประเมินผล การแก้ปัญหา การปรับปรุง การนําเสนอ การ แลกเปลี่ยน การสรุปความรู้ทักษะทางสังคม การเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและทักษะชีวิต เป็นต้นคุณลักษณะ สำคัญและธรรมชาติของผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)๒
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)๒ จำแนกตามเพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนเมืองคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 140 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 อ้างในภาวิดา ธาราศิริสุทธิและคณะ, 2559) จำนวน 103 คน ได้รับแบบสอบถามคืนที่สมบูรณ์ และสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ และประสบการณ์ทำงานของครู

ตัวแปรตาม ได้แก่ความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเมืองคง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31จำนวน4 ด้าน ดังนี้ 1. ด้านนโยบายและแผน2. ด้านการส่งเสริมความรู้และสนับสนุน3. ด้านการส่งเสริมการปฏิบัติงาน4.ด้านแรงจูงใจในการทำงาน

วิธีการดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผ่านการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง Index of Congruence (IOC) เท่ากับ .98 และค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .956 โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบมีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อผู้บริหารในการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนเมืองคงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 31 แบ่งรายละเอียดขอบข่ายการส่งเสริมระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4 ด้านคือด้านนโยบายและแผนงานด้านการส่งเสริมความรู้และสนับสนุนด้านการส่งเสริมการปฏิบัติงานและด้านแรงจูงใจในการทำงานเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือระดับความพึงพอใจมากที่สุดมากที่สุดปานกลางน้อยและน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ให้คะแนนความคิดเห็นมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ 5, 4, 3, 2 และ 1 จำนวน 54 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)๒ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)๒ จำแนกตามเพศโดยใช้ค่าที (t-test)
4. เปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)๒ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) หากพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยการเปรียบเทียบด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Post hoc Comparison)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 108 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย โดยมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานระหว่าง 10 – 20 ปี

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกัน

โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามประสบการณ์การทำงาน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่นัย .05 โดยครูที่มีประสบการณ์ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ 6-10 ปี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่นัย .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 พบประเด็นที่น่าสนใจและควรนำมา อภิปราย ดังนี้

1. ครูมีความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยจะนำมาอภิปรายตามรายด้านดังนี้

ความพึงพอใจในด้านกิจกรรมพัฒนาสมอง (Head) มากที่สุด รองลงมาคือ กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) และ กิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Hands) ทั้งนี้เป็นเพราะในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาได้มีการให้ความสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการฝ่ายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทางด้านการคิดวิเคราะห์ อีกทั้งยังเป็นโรงเรียนนำร่องในกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ตามนโยบายของท่านผู้อำนวยการ โรงเรียน ซึ่งได้มีการ

วางแผนงานในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อย่างเป็นระบบ ปฐมนิเทศเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามระเบียบการปฏิบัติงานในโรงเรียน กำหนดหน้าที่ของบุคคลากรอย่างชัดเจน มอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ ควบคุมกำกับติดตาม และ นิเทศบุคคลากร ให้ปฏิบัติงานเต็มความสามารถ และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ 2542 และหลักสูตรสถานศึกษา พ.ศ 2544 ส่งเสริมให้บุคคลากร ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม สอดคล้องกับแนวคิดของปรัชญา กล้าผจญ (2547, หน้า 18) ที่กล่าวถึงผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องมีความชำนาญในด้านต่างๆ ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านทักษะเทคนิค ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะความคิด และ ทักษะการบริหาร จึงส่งผลให้การดำเนินงานเกิดความราบรื่น

รวมไปถึงการใช้ทักษะทั้ง 3 ทักษะนั้นมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของผู้เรียนเป็นอย่างมาก ในศตวรรษที่ 21

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดร. เกศชกร ประชาสรรค์ แสนภักดี ใน ศูนย์กลางการเรียนรู้ เรื่อง ความคิดสร้างสรรค์ การพัฒนา แบบครบองค์ใช้แนวทางเรื่อง Life skills ที่ประกอบด้วย Head สมอง Heart หัวใจ Hand ทักษะ ความสามารถ มิติสุขภาพ การจะพัฒนาคนรุ่นใหม่ เราควรจะให้ความเคารพต่อความเป็นเขา ให้โอกาส H ทั้งสี่ของเด็กๆ ได้รับการพัฒนาและเติบโตไปด้วยกัน 4Hs เขาก็จะเติบโตเป็นพลเมืองที่ตื่นตัวหรือ Active Citizen ได้ในที่สุด

ความพึงพอใจในด้านกิจกรรมพัฒนาจิตใจ (Heart) อยู่ในระดับมากรองลงมาทั้งนี้เนื่องจากทางโรงเรียน ได้จัดกิจกรรมพัฒนาจิตใจในหลายๆ ด้านด้วยกัน เช่น กิจกรรม

คัดบาศธ ตอนเช้าของ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ของชมรมกองร้อยพิเศษ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

สุพัชรา ชิมเจริญ (2545:21) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม ให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การทำ

โครงการ โครงการ องค์กรความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้

2. จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ ความสามารถ ความต้องการของ

ผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรม ชุมนุ่มต่างๆ ค่ายวิชาการ

3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์

ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี รักษาดินแดน จิตอาสา

4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่างๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ

ส่วนรวม

5. การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์การประเมินผลการผ่านช่วงชั้น
เรียน

ความพึงพอใจในกิจกรรมพัฒนาทักษะปฏิบัติ (Hands) ได้ผลระดับดีมาก เป็นอันดับสุดท้าย
เนื่องจาก ทางโรงเรียนเน้นการปฏิบัติ ในทุกกลุ่มสาระของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำตัน วิชัยคำจร (2548:96-106) ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของครูที่มีต่อการ
บริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต2
ใน3ด้าน ผลการวิจัย

สรุปผลได้ดังนี้ 1. ความคิดเห็นของครูสถานศึกษาเอกชนขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี

2 ที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับ
มากทุกด้าน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม

จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานพบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยครู

มีประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นสูงกว่าครูที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5-10 ปี

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีความพึงพอใจแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 โดยครูเพศชายมีความพึงพอใจมากกว่าครูเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของ ความพึงพอใจที่ว่า ความพึงพอใจเป็นปฏิกริยาด้านความรู้สึกล่อลึงใจ หรือ สิ่งกระตุ้นที่แสดงผลออกมาในลักษณะของ ผลลัพธ์สุดท้ายของกระบวนการประเมิน โดยบ่งบอกทิศทางของผลการประเมินว่า เป็นไปในทิศทางบวก

หรือ ลบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิทักษ์ (2538) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศเป็นตัวแปรที่จะส่งผลให้ครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้แตกต่างกัน โดยครูเพศชายมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้มากกว่าครูเพศหญิง เพราะส่วนใหญ่ครูเพศชายจะได้รับมอบหมายให้ทำงานในด้านกิจกรรมมากกว่าครูเพศหญิง ดังนั้น ครูเพศชายจึงมีบทบาทค่อนข้างมากกว่าและมีความรู้ความเข้าใจในกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เพราะเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ส่วนครูเพศหญิงอาจจะมียุทธศาสตร์ในการดำเนินงาน ดังนั้นความคิดเห็น ของครูทั้งสองเพศจึงแตกต่างกัน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โดยภาพรวมรายด้าน กิจกรรมพัฒนาจิตใจ ครูเพศชายมีความเห็นแตกต่างกับครูเพศ หญิง ส่วนด้านกิจกรรมพัฒนาสมอง และ การพัฒนาทักษะการปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

1. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 ตามประสพการณ์ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่นัยยะ .05 โดยครูที่มีประสพการณ์ปฏิบัติงานมากกว่า 10 ปีขึ้นไป มีความพึงพอใจสูงกว่าครูที่มีประสพการณ์ 6-10 ปี โดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่นัยยะ .05 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจาก การดำเนินงานกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้นั้น ผู้สอนที่มีประสพการณ์มากกว่า มีการวางแผนการปฏิบัติงานในตำแหน่งหน้าที่

หลากหลาย และมีประสบการณ์มากกว่าในแต่ละสาขาวิชา รวมไปถึงการทำงานเป็นทีม (network and networking) และ วิสัยทัศน์ (vision) ของครูที่มีประสบการณ์มากกว่า

การทำงานในลักษณะนี้จะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทำให้กลายเป็นพลังร่วมในการสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยสมาชิกในองค์การ จะต้องตระหนักถึงความร่วมมือกัน ซึ่งสามารถนำประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านมาสร้างคุณค่าได้ ในส่วนของวิสัยทัศน์ เป็นความมุ่งหวังขององค์การ ที่ทุกคนจะต้องทำร่วมกันให้เกิดความเป็นรูปธรรมมากขึ้น นิชาภา(2550) จึงทำให้ครูที่มีประสบการณ์มากกว่า มีความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งเน้นการทำงานเป็นทีม และ เน้นพัฒนาการเรียนรู้จากประสบการณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. สถานศึกษาควรแต่งตั้งกรรมการตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินการกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ที่เหมาะสม โดยต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในงานลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ มีความยุติธรรม โปร่งใส และมีประสบการณ์เฉพาะด้าน
2. สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือและปฏิทินการวัดผลกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการประเมินคุณภาพกิจกรรม ตรงตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปตามที่กำหนดไว้
3. สถานศึกษาควรมีการสรุปผลและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมทุกระยะอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสม
4. สถานศึกษาควรมีการวางแผนการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพกิจกรรมด้วยวิธีการที่หลากหลาย และเหมาะสมอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง โดยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน

และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และต้องให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนเป็นอันดับแรกและเชื่อมโยงถึงมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษาในด้านอื่น ๆ ด้วย

5. สถานศึกษาควรนำข้อมูลย้อนกลับจากการประเมินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 และควรมีการ ตรวจสอบติดตาม พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบและใช้เป็น แนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โรงเรียนบดินทรเด ชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2

2. ควรทำการศึกษาเชิงกรณีศึกษาเพื่อหารูปแบบการบริหารจัดการด้านการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งสถานศึกษาอื่นที่มีบริบทใกล้เคียงกันสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

เอกสารอ้างอิง

เอกสารประกอบการเสวนาเรื่อง “การศึกษากับการเปลี่ยนแปลงประเทศไทย ระบบโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้” โดย รศ.ดร.สุธีระ ประเสริฐสรรพ หัวหน้าโครงการเพาะพันธุ์ปัญญา ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2558

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด . (2554). การเสริมสร้าง “ทักษะชีวิต” ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.

จิตรกร ตังเกษมสุข. (2556). หยาดเพชร หยาดธรรม ภูมิปัญญาเพื่อการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: มูลนิธิปัญญาประทีป.

ชวลีพร ดัดงาม . (2554). การศึกษาความสามารถการใช้ ทักษะชีวิตตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของนักเรียนโรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม ปี การศึกษา 2554. กรุงเทพฯ: โรงเรียนอัสสัมชัญแผนกประถม.

ดวงเนตร ธรรมกุล. (2555, มกราคม – มิถุนายน). การสร้างสุขภาวะในองค์กร. วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์ สุขภาพ. 6(1). ชิดา จิตพานิชยางกูร. (2550).